

DOĞADA BU AY

Kurak Alanlar Çölleşmesin!

5 Haziran günü her yıl tüm dünyada Dünya Çevre Günü olarak çeşitli etkinliklerle kutlanır. Bu özel günde çevre sorunlarına dikkat çekilir. Ayrıca her yıl özel bir konu belirlenir ve bu konuyla ilgili etkinlikler gerçekleştirilir, bilgilendirmeler yapılır. Bu yılın konusu “Çöllere ve Çölleşme”, sloganıysa “Kurak Alanlar Çölleşmesin!”

Dünyanın % 40'ını kaplayan kurak alanlar birçok bitki ve hayvan türüne ev sahipliği yapan önemli yaşam alanlarıdır. Kurak alanlarda yaşam zordur. Yağmur miktarı azdır. Gündüzleri sıcak, geceleri soğuktur. Kurak alanlar çölleri de kapsar. Çöllere çok özel ve korunması gereken doğal yaşam alanlarıdır.

Kurak alanlar sanıldığı gibi boş alanlar değildir. Burada birçok bitki ve hayvan türü yaşar. Bitkilerin böyle bir yerde nasıl yaşayabildiğini merak etmişsinizdir. Bitkiler, bu zor yaşam koşullarına, özellikle su toplama ve depolama özellikleri sayesinde uyum sağlarlar. Kaktüslerin suyla dolu olduğunu unutmayın. Topladıkları bu suyu kolay kolay kaybetmezler. Çünkü tüyleri, kalın ve mumsu bir yüzeyleri vardır.

Dünyadaki kurak alanlarda toprak kaybı özellikle son yıllarda artıyor. Bu da bu alanların giderek çölleşmesine neden oluyor. Bu soruna dikkati çek-

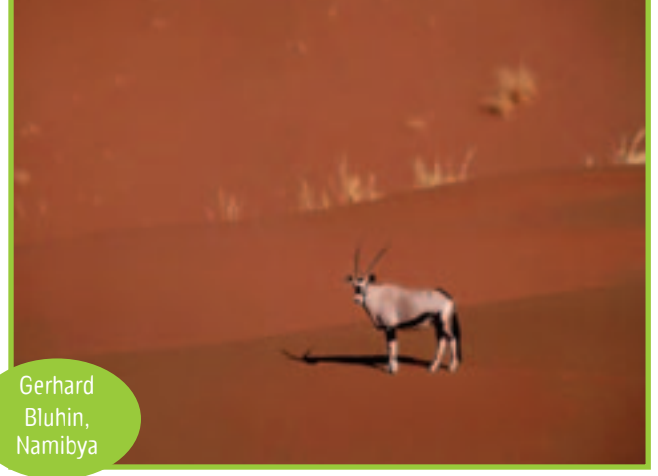
mek için elbette tek bir gün yetmez. Dünyada yıl boyunca bu konuda etkinlikler düzenlenecek. Siz bu konuda neler yapabilirsiniz? Çölleşme tehdidiyle karşı karşıya olan bazı ülkelerin neler yaptığını görmek belki size fikir verir.

Benin – Ulusal Gençlik Konseyi, ağaçları kesmenin neden olacağı sorunları anlatan bir sergi düzenledi. Bir Afrika ülkesi olan Benin’de son on yıldır özellikle iklim değişikliğinin neden olduğu düşünülen mevsim dışı yağmurlar ve aşırı kuraklık görülüyor.

Kamerun – Okul Yöneticileri Derneği, “Yaşam için Ağaç: Bir Ağaç Büyütün” kampanyası düzenleyerek okul bahçelerine ağaç dikilmesini amaçladı. Bunun için gençlere yönelik olarak ağaç dikme ve büyütmenin yollarını anlatan özel bir çanta hazırlayıp ülke genelinde dağıttı.

Ted
Janocinski,
Avustralya

Gerhard
Bluhin,
Namibya

Kongo – Kalkınma ve Çevre Koruma İçin Gençlik Derneği, nehir, park ve kıyılardaki atıkları topladı.

Mısır – Enerji tüketimini azaltan yeni teknolojiler tanıtıldı. Atıkların nasıl azaltılabileceği anlatıldı. Tanıtımlar sırasında organik ürünler sunuldu.

Etiyopya – Ormancılık Okulu, çölleşmeyi ve çölleşme sonunda olabilecekleri drama benzeri etkinliklerle anlattı.

Kenya – Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü, kurak alanların önemini ve bu alanların çölleşmemesi için yapılması gerekenleri anlattı.

Libya – Sebha Üniversitesi, uluslararası çöller ve

çölleşme konferansı düzenledi.

Moritanya – Kumul alanlardaki erozyonu önlemek amacıyla kumullara özgü bitkiler dikildi.

Fas – Çölleşmeye karşı mücadele için resimler ve tanıtımlar yapıldı.

Nijerya – Dünya Çevre Güzeli güzellik yarışması düzenlendi. Ödülü elbette çevre konusunda en çok çalışan kişi aldı.

Lagos – Çevre sağlığı konusunda özellikle kadınlara yönelik eğitim çalışmaları yapıldı.

Sierra Leone – Okullarda çeşitli çevre eğitimi etkinlikleri düzenlendi.

Güney Afrika – Kesilen ormanların yenilenmesini amaçlayan bir ağaçlandırma çalışması yapıldı.

Togo – Televizyonda çevre sorunlarını anlatan yarışmalar düzenlendi.

Uganda – Kurak alanlara okul gezileri düzenlenerek bu alanların önemi ve sorunlar anlatıldı.

Tanzanya – Öğrenciler arasında çevre politikalarının nasıl olması gerektiği konusunda konferans düzenlendi. Konferansta çölleşmeyle mücadelenin nasıl olabileceği tartışıldı.

Zambiya – Ülke genelinde çevre sorunlarını anlatmak amacıyla bir elçi seçildi ve çölleşmeye dikkat çekildi.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan'ın Dünya Çevre Günü Mesajı

Çölleşme, dünyanın en alarm verici çevre sorunlarından biridir. Çölleşme, toprağın biyolojik verimliliğini kaybetmesidir. Bunun nedeni de insan kaynaklı etkinlikler ve iklim değişikliğidir. Dünya yüzeyinin üçte birini ve bir milyardan fazla insanı etkilemektedir.

Çölleşme, iklim değişikliği ve biyolojik çeşitliliğin azalmasıyla birlikte dünyanın ana sorunlarından birisidir. Bununla mücadele edebilmek için Birleşmiş Milletler 1994 yılında Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesini oluşturmuştur. Bu sorunların hepsi, ancak ülkelerin birbirleriyle ortak çalışmaları sonucunda çözülebilir.

Bu önemli soruna dikkati çekebilmek amacıyla 2006 yılı "Uluslararası Çöller ve Çölleşme Yılı" ilan edilmiştir. Bu vesileyle çöllerin doğal alan olduğu ve korunması gerektiğini, çölleşmeye kurak alanlardaki toprak kaybının neden olduğunu ve bunun küresel bir sorun olduğunu, herkesin bu konuda çalışması gerektiğini belirtmek isteriz.

Burcu Meltem Arık
burcu.arik@dogadernegi.org

Kaynaklar:
Birleşmiş Milletler Çevre Programı – www.unep.org
Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı – www.undp.org

Sevgili Arkadaşlar, doğayla ilgili sorularınızı ve yaptığınız çalışmaları bize yollayabilirsiniz.
Gönderdiklerinizin bazılarını zaman zaman köşemizde yer vereceğiz. Mektuplarınızı ve e-postalarınızı bekliyoruz.
Adres: TÜBİTAK Bilim Çocuk Dergisi Doğaya Bu Ay Köşesi/Atatürk Bulvarı/No:221/Kavaklıdere/06100/Ankara/e-posta:cocuk@tubitak.gov.tr